

Barem clasa a XII-a (OLM 2024-etapa locală)

Problema I. (7 puncte)

a) Observăm că $x * y = (x+1) \cdot (y+1) - 1, \forall x, y \in \mathbf{R}$.

$$(x * y) * z = (x+1) \cdot (y+1) \cdot (z+1) - 1 \text{ și } x * (y * z) = (x+1) \cdot (y+1) \cdot (z+1) - 1 \text{ și finalizare} \dots (2p)$$

b) $f(x * y) = f(x + y + xy) = x + y + xy + 1 \dots (1p)$

$f(x) \cdot f(y) = x + y + xy + 1$ și finalizare $\dots (1p)$

Se arată prin inducție că $a_1 * a_2 * \dots * a_n = (a_1+1) \cdot (a_2+1) \cdot \dots \cdot (a_n+1) - 1 \dots (2p)$

așadar $1 * \frac{1}{2} * \frac{1}{3} * \dots * \frac{1}{2008} = 2 \cdot \frac{3}{2} \cdot \frac{4}{3} \cdot \dots \cdot \frac{2009}{2008} - 1 = 2009 - 1 = 2008 \dots (1p)$

Problema II. (7 puncte)

Avem $a^2 = (ab)^2 \Rightarrow a^2 = abab \Rightarrow a = bab \dots (1p)$

și $b^2 = (ab)^2 \Rightarrow b^2 = abab \Rightarrow b = aba \dots (1p)$

Atunci $ab = (bab)(aba) = b(aba)ba = b^3a \dots (1p)$

În relația $ab = b^3a$, înmulțim la dreapta cu a și obținem $aba = b^3a^2 \dots (1p)$

Atunci $b = b^3a^2$ și $b^2a^2 = e, \dots (1p)$

de unde $a^4 = e$ și $b^4 = e \dots (1p)$

Prin urmare $a^{2024} = e$ și $b^{2020} = e \dots (1p)$

Problema III. (7 puncte)

$\sqrt{1 + \sin x} = \sin \frac{x}{2} + \cos \frac{x}{2} \dots (1p)$

$\cos \left(\frac{\pi}{4} + \frac{x}{2} \right) = \frac{\sqrt{2}}{2} \left(\cos \frac{x}{2} - \sin \frac{x}{2} \right) \dots (1p)$

$I = \int_{-1}^1 \frac{x^4 \sqrt{1 + \sin x} \cdot \cos \left(\frac{\pi}{4} + \frac{x}{2} \right)}{e^x \cos x + \frac{\sin 2x}{2 \sin x}} dx = \int_{-1}^1 \frac{x^4 \frac{\sqrt{2}}{2} \cos x}{\cos x (e^x + 1)} dx = \frac{\sqrt{2}}{2} \int_{-1}^1 \frac{x^4}{e^x + 1} dx \dots (2p)$

$I = \frac{\sqrt{2}}{2} \int_{-1}^1 \frac{x^4}{e^x + 1} dx = \frac{\sqrt{2}}{2} \int_{-1}^1 \frac{t^4}{e^{-t} + 1} dt = \frac{\sqrt{2}}{2} \int_{-1}^1 \frac{t^4 e^t}{e^t + 1} dt = \frac{\sqrt{2}}{2} \int_{-1}^1 \frac{t^4 e^t + t^4 - t^4}{e^t + 1} dt \dots (2p)$

$I = \frac{\sqrt{2}}{2} \frac{2}{5} - I \Rightarrow 2I = \frac{\sqrt{2}}{5} \Rightarrow I = \frac{\sqrt{2}}{10} \dots (1p)$

Problema IV. (7 puncte)

Dacă $r = 0$, $I(0) = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{4}} \cos^2 x \, dx = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{4}} \frac{1 + \cos 2x}{2} \, dx = \frac{x}{2} \Big|_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{4}} + \frac{1}{4} \cdot \sin 2x \Big|_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{4}} = \frac{\pi}{24} + \frac{1}{4} - \frac{\sqrt{3}}{8}$ (1p)

Dacă $r = -1$, $I(-1) = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{4}} dx = x \Big|_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{4}} = \frac{\pi}{12}$ (1p)

Presupunem, în continuare că, $r \neq 0$, $r \neq -1$ și cum funcția de sub semnul integralei este pară în $\sin x$ și $\cos x$, vom efectua substituția $\operatorname{tg} x = t$ și obținem $I(r) = \int_{\frac{1}{\sqrt{3}}}^1 \frac{dt}{[1+(1+r)t^2](1+t^2)}$ (1p)

Avem două cazuri:

(1) Cazul $1+r > 0$: În acest caz trinomul $1+(1+r)t^2$ având rădăcini complexe avem

$$\frac{1}{[1+(1+r)t^2](1+t^2)} = \frac{At+B}{1+t^2} + \frac{Ct+D}{1+(1+r)t^2} \text{ și obținem: } A=C=0 \text{ și } B=-\frac{1}{r}, D=\frac{r+1}{r} \text{ prin urmare}$$

$$I(r) = -\frac{1}{r} \int_{\frac{1}{\sqrt{3}}}^1 \frac{dt}{1+t^2} + \frac{r+1}{r} \int_{\frac{1}{\sqrt{3}}}^1 \frac{dt}{1+(1+r)t^2} = \left(-\frac{1}{r} \operatorname{arctg} t + \frac{\sqrt{r+1}}{r} \operatorname{arctg} \sqrt{r+1} t \right) \Big|_{\frac{1}{\sqrt{3}}}^1 =$$

$$= -\frac{\pi}{12r} + \frac{\sqrt{r+1}}{r} \operatorname{arctg} \frac{(\sqrt{3}-1) \cdot \sqrt{r+1}}{\sqrt{3}+r+1}$$
(2p)

(2) Cazul $1+r < 0$: Notăm $1+r = -\alpha^2$, $\alpha > 0$ și prin urmare avem $\frac{1}{(1+t^2)(1-\alpha^2 t^2)} = \frac{At+B}{1+t^2} + \frac{C}{1-\alpha t} + \frac{D}{1+\alpha t}$

și obținem: $A=0$, $B = \frac{1}{1+\alpha^2}$, $C = D = \frac{\alpha^2}{2(1+\alpha^2)}$ iar astfel rezultă că

$$I(r) = \frac{1}{1+\alpha^2} \left(\frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{6} \right) + \frac{\alpha}{2(1+\alpha^2)} \cdot \ln \frac{1+\alpha t}{1-\alpha t} \Big|_{\frac{1}{\sqrt{3}}}^1 = \frac{\pi}{12(1+\alpha^2)} + \frac{\alpha}{2(1+\alpha^2)} \cdot \ln \left(\frac{1+\alpha}{1-\alpha} \cdot \frac{\sqrt{3}-\alpha}{\sqrt{3}+\alpha} \right) \text{ cu}$$

$$\alpha = \sqrt{-(1+r)}$$
(2p)